ქართული ენა და ლიტერატურა

ანბანის შემდგომი პერიოდი

დანართი N 1

საგანი: ქართული ენა და ლიტერატურა
ძირითადი რესურსი/ტექსტი/: რუდოლფ ერიხ რასპე–,,თევზის მუცელში“(ბარონ მიუნჰაუზენის თავგადასავალი)
თემა: თანადგომა
შესაძლო დამატებითი თემატიკა: ურთიერთობები
კლასი: IVბ
საათების სავარაუდო რაოდენობა:
სკოლა: მე–11 საჯ.სკ.
პედაგოგი: მთვარისა წიკლაური
მატრიცის სარჩევი

დავალება	ცნებები და ქვეცნებები	საკითხი	საკვანძო შეკითხვები
კომიქსის შექმნა	**ტექსტი – კომიქსი** პერსონაჟის ხედვის კუთხე; პირდაპირი და არაპირდაპირი მინიშნებები;	რუდოლფ ერიხ რასპე–,,თევზის მუცელში“(ბარონ მიუნჰაუზენის თავგადასავალი) ეპიზოდის საფუძველზე კომიქსის შედგენა	როგორ/რა სტრატეგიების გამოყენებით შევქმნა კომიქსი ზღაპრის ეპიზოდის საფუძველზე? რომელ პირდაპირ და არაპირდაპირ მინიშნებებზე დაყრდნობით წარმოვაჩინო თითოეული პერსონაჟის ხედვის კუთხე–მათი სიტყვები, ფიქრები, გრძნობები, ემოციები?

სამიზნე ცნება და მასთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები	საკითხი	საკვანძო შეკითხვები:	კომპლექსური დავალება
სამიზნე ცნება და მასთან დაკავშირებული მკვიდრი წარმოდგენები	**საკითხი**რუდოლფ ერიხ რასპე–,,თევზის მუცელში“(ბარონ მიუნჰაუზენის თავგადასავალი) ეპიზოდის საფუძველზე კომიქსის შედგენა **ქვეცნებები:** პერსონაჟის ხედვის კუთხე; კითხვის სტრატეგიები;	**საკვანძო შეკითხვები:** • როგორ/რა სტრატეგიების გამოყენებით შევქმნა კომიქსი ზღაპრის ეპიზოდის საფუძველზე? • რომელ პირდაპირ და არაპირდაპირ მინიშნებებზე დაყრდნობით წარმოვაჩინო თითოეული პერსონაჟის ხედვის კუთხე–მათი სიტყვები, ფიქრები, გრძნობები, ემოციები?	**კომპლექსური დავალება**

(1) ტექსტი – კომიქსი
(შედეგები: I 2; I 3; I 4; I 5; I 6; I. 7; I. 8; I. 9; I. 12; I. 13; I. 14; I. 15)

1. ტექსტის მეშვეობით ავტორი გვიზიარებს თავის სათქმელს, რომელიც ჩვენს ცხოვრებას უკავშირდება.
2. ტექსტში პირდაპირ ან არაპირდაპირ მოცემული მინიშნებების საფუძველზე შესაძლებელია ტექსტის სიღრმისეულად, ახლებურად გააზრება, ახალი კუთხით წარმოჩენა.
3. ტექსტის გასაგებად/შესაქმნელად მნიშვნელოვანია სტრატეგიების ამოჩენა და გამრავალფეროვნება.
4. ტექსტი შეიძლება იყოს: **კომიქსი**

1. შინაარსი

- კომიქსში ამბავი გადმოცემულია ნახატებით და „ღრუბლებში“ სიტყვებით.
- ➢ „ღრუბლებში“ მოთავსებულია ის სიტყვები, რომლებითაც პერსონაჟები ელაპარაკებიან ერთმანეთს, მათი ფიქრები და ოცნებები;

კომპლექსური დავალების დამუშავების ეტაპები (აქტივობები, რესურსები)

ეტაპი 1. მოსწავლეებისთვის კომპლექსური დავალების/დავალებების პირობის გაცნობა

დავალების მოთხოვნების გაცნობიერება

- ➢ ახსენით თქვენი სიტყვებით, რას მოითხოვს დავალება?
- ➢ რა ცოდნა-გამოცდილება გამოგადგებათ?
- ➢ რისი შესწავლა დაგჭირდებათ?

ეტაპი 2. კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობა

ნაბიჯი 1. რა ხერხები, რა სტრატეგიები გამოიყენე ზღაპრის გასაგებად?
ა) რა სტრატეგიები გამოვიყენო ტექსტის შინაარსის ამოსაჩენად?

რესურსები/აქტივობები
რესურსი 1: რუდოლფ ერიხ რასპე-„თევზის მუცელში“(ბარონ მიუნჰაუზენის თავგადასავალი)

აქტივობა 1. წინასწარი ვარაუდების გამოთქმა სათაურსა და ილუსტრაციაზე დაყრდნობით

აქტივობა 2. ვარაუდებით ***შუა ნაწილის აღდგენა*** – მასწავლებელი წაიკითხავს ტექსტის პირველ და ბოლო აბზაცს უნდა ივარაუდონ და ზეპირად გადმოსცენ, რა მოხდა ამბის შუა ნაწილში.

რესურსი 2. *კითხვის ხერხების ცხრილი*

- ➢ პასუხი პირდაპირ ტექსტში მოვიძიე.
- ➢ ერთმანეთს დავუკავშირე მინიშნებები და გამოვიტანე დასკვნა;
- ➢ მინიშნებები დავუკავშირე ჩემს ცოდნას, გამოცდილებას და გამოვიტანე დასკვნა.

შეკითხვა	კითხვის რომელი ხერხი უნდა გამოიყენო? რატომ ფიქრობ ასე?
ა) სად მოგზაურობდა ბარონი?	
ბ) რა დაინახა მან?	
გ) რატომ ჰქვია ამ ზრაპარს „თევზის მუცელში/“?	

დავალება1: ზღაპრის სიუჟეტის გაგრძელება
გაიაზრე ზღაპრის ეპიზოდი, სადაც მოთხრობილია თუ როგორ აღმოჩნდა ბარონი მიუნჰაუზენი თევზის მუცელში, დახატე კომიქსი ამ ეპიზოდის საფუძველზე.
კომიქსში:

- ➢ გამოსახე ეპიზოდის მონაწილე პერსონაჟები: ბარონ მიუნჰაუზენი, თევზი,მეზღვაურები.
- ➢ წარმოაჩინე, როგორია თითოეული პერსონაჟის ხედვის კუთხე – რას ფიქრობენ ან გრძნობენ, რას ამბობენ ისინი, როგორია მათი განზრახვა, რა სურთ მათ;
- ➢ წინადადებათა შინაარსის გათვალისწინებით, შეარჩიე სასვენი ნიშნები.

ნაშრომის წარდგენის შემდეგ, ისაუბრე:

- რა პირდაპირ და არაპირდაპირ მინიშნებებს დაეყრდენი პერსონაჟების ფიქრების, განზრახვისა თუ ნათქვამის ამოსაცნობად (ტ. 2);
- რით ჰგავს შენი კომიქსი ზღაპარს, რით განსხვავდება მისგან
- რამდენად ასახავს კომიქსი მწერლის მთავარ სათქმელს? იზიარებ
- რა ხერხები, რა სტრატეგიები გამოიყენე მოთხრობის გასაგებად?

- ნახატები გამოხატავს პერსონაჟებს, მათ ქმედებებს, ზოგჯერ – გრძნობებსა და განწყობას, მოქმედების ადგილს;
- ამბის გადმოსაცემად უმეტესწილად გამოიყენება საუბრები (/დიალოგები) პერსონაჟებს შორის;
- დამატებით შესაძლებელია გამოყენებული იყოს მართკუთხედებში ჩასმული ავტორისეული კომენტარები, სხვა საჭირო მოკლე ინფორმაცია (მაგ., პერსონაჟებზე, მომხდარზე, მოქმედების დროზე).

2. აგებულება-სტრუქტურა

- კომიქსში გადმოცემულ ამბავს აქვს დასაწყისი, შუა ნაწილი და დასასრული, რომლებიც თანმიმდევრულად ებმის ერთმანეთს;
- კომიქსში ამბავი გადმოიცემა დროითი თანამიმდევრობის დაცვით.

დ) როგორი დამოკიდებულება ჰქონდა მთხრობელს იტალიელი მეზღვაურების მიმართ?	

აქტივობა 3. კითხვის სტრატეგიებზე/ხერხებზე დაკვირვება – მოსწავლეები აკვირდებიან, რა ხერხები გამოიყენეს პასუხის გასაცემად და ავსებენ ცხრილს.

რესურსი 3. უჩვეულო კითხვების ცხრილი

მოთხრობაში	ჩემს გონებაში
დასვი კითხვა, რომლის პასუხი ტექსტშია	დასვი კითხვა, რომლის პასუხი ტექსტში არ არის, მაგრამ იგულისხმება
ტექსტშივე მოიძიე პასუხი	თავად უპასუხე შენს მიერ დასმულ შეკითხვებს

აქტივობა 4: უჩვეულო კითხვები და პასუხები

სამიზნე ცოდნის (დეკლარატიული, პირობისეული, პროცედურული) კონსტრუირებაზე ორიენტირებული შეკითხვები	➢ როგორ ფიქრობ, რა მოხდა შუა ნაწილში? ➢ რატომ ფიქრობ ასე? ➢ რა მინიშნებებს ეყრდნობი?--------- ➢ გამართლდა თუ არა თქვენი მოლოდინები? ➢ რა ხერხები გამოიყენეთ კითხვებზე პასუხის გასაცემად? • პასუხი პირდაპირ მოიძიე ტექსტში?

- რა ხერხები/სტრატეგიები გამოიყენე კომიქსის შესაქმნელად

მაკროცნებები

- კომიქსს აქვს გამოკვეთილი სტრუქტურა.

3. ენა

გამოიყენება სხვადასხვა შინაარსის წინადადებები, ხშირად გამოიყენება ემოციების აღმნიშვნელი სიტყვები და ფრაზები.

ქვეცნება: **კითხვის სტრატეგიები**	• ერთმანეთს დაუკავშირე მინიშნებები და გამოიტანე დასკვნა? • მინიშნებები დაუკავშირე შენს ცოდნას, გამოცდილებას და გამოიტანე დასკვნა?

ნაბიჯი 1. რა ხერხები, რა სტრატეგიები გამოიყენე ზღაპრის გასაგებად?
ბ) რა სტრატეგიები გამოვიყენო უცნობის სიტყვების ამოსაცნობად და საათვისებლად?
გ) რა სტრატეგიები გამოვიყენო კითხვაში გასაწაფად, ტექსტის აგებულების ამოსაცნობად?

რესურსები./აქტივობები
რესურსი: რუდოლფ ერიხ რასპე-,,თევზის მუცელში"(ბარონ მიუნჰაუზენის თავგადასავალი)

აქტივობა 1. ახალ/იშვიათად ხმარებულ სიტყვებზე მუშაობა

აქტივობა 2. ერთობლივი კითხვა ,(გუნდურად) გაგრძელებებით კითხვა;

აქტივობა 3: ტექსტის ეპიზოდებად დაყოფა და ეპიზოდების დასათაურება
აქტივობა 4: გრძნობათა ყულაბა – მოსწავლის მიერ შერჩეული და წაკითხული ეპიზოდის მოსმენისას აღძრული გრძნობების ამორჩევა დაფაზე გაკეთებული ჩამონათვალიდან. (იხ. დანართი)

სამიზნე ცოდნის (დეკლარატიული, პირობისეული, პროცედურული) კონსტრუირებაზე ორიენტირებული შეკითხვები **ქვეცნება:** **კითხვის სტრატეგიები**	- რომელია თქვენთვის უცნობი სიტყვები? ვის შეუძლია მნიშვნელობის ამოცნობა წინადადებაზე დაყრდნობით? - როგორ გესმით: „მოვიბღუნძე,, ,,საპყრობილე" სხვანაირად როგორ იტყოდით ამას? მოიფიქრეთ ერთ-ორწინადადებიანი ამბავი ამ სიტყვების გამოყენებით. - როგორ გესმით **,,ჩინებული მცურავი"** სხვანაირად როგორ იტყოდით ამას? - როგორ გესმით ,,ჭკუამახვილი კაცი"? რა შემთხვევაში შეიძლება ითქვას ეს? - რამდენ ეპიზოდად დაყოფდით ამ ზღაპარს? - რამდენი ამბისგან, მოვლენისგან შედგება იგი? - როგორ დაასათაურებდით მათ? - რატომ შეარჩიე ეს ეპიზოდი?

- რა გრძნობა აღძრა შენში ამ ეპიზოდმა? რატომ? რით ახსნი?
- რისი თქმა უნდოდა მწერალს ამ ეპიზოდით?

ნაბიჯი 2.
რა პირდაპირ და არაპირდაპირ მინიშნებებს დაეყრდენი პერსონაჟების ფიქრების, განზრახვისა თუ ნათქვამის ამოსაცნობად

რესურსები/აქტივობები
რესურსი 1: რუდოლფ ერიხ რასპე-,,თევზის მუცელში“(ბარონ მიუნჰაუზენის თავგადასავალი)
რესურსი 1. პერსონაჟის სქემა

პერსონაჟი : --------	
მიზანია	
აკეთებს	
ფიქრობს	
რა შედეგი მიიღო	
გრძნობს, განიცდის	
ამბობს	
როგორია პერსონაჟი?	

აქტივობა 1. კითხვა-პასუხი ტექსტზე დაყრდნობით
აქტივობა 2. დაკვირვება სამივე პერსონაჟზე „პერსონაჟის სქემის“ გამოყენებით
აქტივობა 3. დაკვირვება კომიქსის შესაქმნელად მნიშვნელოვან მინიშნებებზე

პერსონაჟი 1.______________	
ჩემთვის მნიშვნელოვანი და საჭირო მინიშნება	**რით არის მნიშვნელოვანი და საჭირო?**

პერსონაჟი2.______________	
ჩემთვის მნიშვნელოვანი და საჭირო მინიშნება	რით არის მნიშვნელოვანი და საჭირო?

პერსონაჟი 3.______________	
ჩემთვის მნიშვნელოვანი და საჭირო მინიშნება	რით არის მნიშვნელოვანი და საჭირო?

სამიზნე ცოდნის (დეკლარატიული, პირობისეული, პროცედურული) კონსტრუირებაზე	➢ ყველაზე მეტად რომელი პერსონაჟი მოგეწონა? რატომ? (ახსენი შენი მოსაზრება) ➢ როგორ შეაფასებ მთხრობლის საქციელს? ➢ შენი აზრით, რას გვასწავლის ეს ზღაპარი? /რისი თქმა უნდოდა ავტორს ამ ამბის მოყოლით? ➢ რატომ ფიქრობ ასე? ➢ იზიარებ თუ არა მწერლის მთავარ სათქმელს? რატომ?

ორიენტირებული შეკითხვები **ქვეცნება:** პერსონაჟის ხედვის კუთხე; **კითხვის სტრატეგიები**	➢ ვის აქვს განსხვავებული მოსაზრება? რატომ ფიქრობ ასე? ➢ შენი აზრით, ასე რატომ დაასათაურა ავტორმა ზღაპარი?? ➢ რამდენად და როგორ ახასიათებს პერსონაჟს მისი სიტყვები, აზრები, ემოციები, ქმედებები და დამოკიდებულებები? ➢ როგორ იყენებს ავტორი მინიშნებებს პერსონაჟის ხასიათის გამოსაკვეთად? ➢ როგორ ფიქრობთ, რას გრძნობდა ან ფიქრობდა მიუნჰაუზენი ,როცა თევზის მუცელში მოხვდა? რა მიგანიშნებთ ამაზე? ➢ როგორ ფიქრობთ, რას გრძნობდა ან ამბობდა თევზი? რა მიგანიშნებთ ამაზე? ➢ როგორ ფიქრობთ, რას გრძნობდნენ ან რაზე ლაპარაკობდნენ მეზღვაურები?? რა მიგანიშნებთ ამაზე? ➢ რა საგულისხმო დეტალებს ამჩნევთ ბოლო ეპიზოდში? ➢ პერსონაჟების რომელ მინიშნებს გამოიყენებ კომიქსის ბოლო ეპიზოდის შესაქმნელად? რატომ?

ნაბიჯი 3. რამდენად ასახავს კომიქსი მწერლის მთავარ სათქმელს? (ტ. 1);
რით ჰგავს შენი კომიქსი მოთხრობას, რით განსხვავდება მისგან (მოთხრობა 1, 2, 3 – კომიქსი 1, 2, 3); რა ხერხები/სტრატეგიები გამოიყენე კომიქსის შესაქმნელად (ტ.3)

<u>რესურსები/აქტივობები</u>

<u>რესურსი 1:</u> კომიქსისა და ილუსტრაციის ნიმუშები (*გ. ლაფაური, „ბოლოკა და ყვანჩალა", ბაკურ სულაკაური; კომიქსის გაგრძელება იხ.დანართში)*

<u>აქტივობა 1: კომიქსის არსებითი მახასიათებლების გახსენება</u>

აქტივობა 2: მეტაკოგნიტური პაუზა (დაფიქრება სტრატეგიებზე, გადასადგმელ ნაბიჯებზე)
აქტივობა 3. კომიქსზე დამოუკიდებლად მუშაობა (შესაძლოა საშინაო დავალება იყოს)

სამიზნე ცოდნის (დეკლარატიული, პირობისეული, პროცედურული) კონსტრუირებაზე ორიენტირებული შეკითხვები
 	
ქვეცნება:
 	
პერსონაჟის ხედვის კუთხე;
კითხვის სტრატეგიები
	➢ რით ჰგავს და რით განსხვავდება პირველი ორი ნიმუში მესამისგან ? **(აქტ.1)**
	➢ რა მიზანს ისახავდნენ ავტორები მათი შექმნისას?
	➢ რით განსხვავდება კომიქსები ილუსტრირებული ნახატებისაგან?
	➢ შესაძლებელია თუ არა მესამე ნიმუში ვაქციოთ კომიქსად? როგორ?
	➢ საიდან ვიგებთ, რას ამბობენ პერსონაჟები?
	➢ როგორ მიგვანიშნებს კომიქსი, რომ პერსონაჟის ფიქრია გადმოცემული და არა საუბარი (პატარ-პატარა ღრუბლებით. **<u>იხ. ბოლოკას ფიქრები</u>**)?
	➢ როგორ მიგვანიშნებს კომიქსი, რომ პერსონაჟის საუბარია გადმოცემული?(ისრიანი ღრუბლებით)
	➢ საიდან ვიგებთ, როგორ ხასიათზე არიან, რა განწყობა აქვთ?
	➢ საიდან ვიგებთ, სად ან როდის ხდება მოქმედება?
	➢ შეგიქმნია თუ არა კომიქსი და რასთან დაკავშირებით? რა თემაზე?
	➢ რა საერთო მახასიათებლები აქვს კომიქსს?
	➢ როგორი წინადადებებია გამოყენებული?
	➢ რომელი სასვენი ნიშნებია გამოყენებული და რატომ?
	➢ რას იტყოდით, როგორი უნდა იყოს კარგი კომიქსი?
	➢ *როგორ გარდავქმნა მოთხრობის ეს ეპიზოდი კომიქსად?*
	➢ *რა მინიშნებებს უნდა დავეყრდნო ხედვის კუთხის ამოცნობისთვის?*
	➢ *როგორ ავსახო კომიქსში პერსონაჟების შინაგანი სამყარო?*
	➢ როგორ შექმნით კომიქსს? რა სტრატეგიებს გამოიყენებთ? რა ნაბიჯებს გადადგამთ მის შესაქმნელად?
	    ➢ როგორ ჩამოაყალიბა თითოეულმა თქვენგანმა სამოქმედო გეგმა?
	    ➢ ნაბიჯი 1.
	    ➢ ნაბიჯი 2.
	    ➢ ნაბიჯი 3.
	    ➢ *მომცა თუ არა საშუალება დავალებამ ტექსტის შინაარსი სხვა კუთხით დამენახა? (აქტ, 3)*

დავალების წარდგენა ინდივიდუალურად ან კლასის წინაშე;

მსმენელის დღიური:

	რა მომეწონა, რომელი დეტალი იყო ჩემთვის საინტერესო და რატომ?	*რით ჰგავს, რით განსხვავდება ჩემი კომიქსისგან?*	*რას მიაქცია ყურადღება ისეთს, რაც მე გამომრჩა მხედველობიდან, ან პირიქით?*

გამომსვლელი 1.			
გამომსველელი 2.			

- რატომ ფიქრობ, რომ შენ მიერ შექმნილი პროდუქტი ნამდვილად კომიქსია?
- რამდენად ასახავს კომიქსი მწერლის მთავარ სათქმელს?
- აღწერე, რა ნაბიჯები გადადგი, რა თანამიმდევრობით;
- რა დაბრკოლებებს წაააწყდი დავალებაზე მუშაობის პროცესში? როგორ გადაჭერი? რატომ ვერ გადაჭერი? როგორ მოიქცევი მომავალში, რომ მსგავსი პრობლემა გადაჭრა; რა გაგიძნელდა, რა გაგიადვილდა? რატომ?
- მსგავსი ფორმის, ან შინაარსის დავალება სხვა დროს თუ შეგისრულებია? მსგავსი სტრატეგიები გამოგიყენებია?
- რა ძლიერი და სუსტი მხარეები გაქვს დავალების მოთხოვნებთან მიმართებით? რამ შეგიწყო წინსვლაში ხელი? რამ შეგაფერხა?
- შენი თანაკლასელის რომელმა ნაშრომმა მიიპყრო ყველაზე მეტად შენი ყურადღება? რატომ? რით?
- რას გააკეთებდი განსხვავებულად, ახლა რომ იწყებდე დავალებაზე მუშაობას?
- როგორ/რა სტრატეგიების გამოყენებით გააუმჯობესებდი მიღწევებს/როგორ მიაღწევ უკეთეს შედეგს?